

Oikeustapauskokoelma

Asia T-288/24

Berliner Verkehrsbetriebe (BVG)

vastaan

Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto

Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio (toinen jaosto) 10.9.2025

EU-tavaramerkki – Hakemus sävelmän äänen rekisteröimiseksi EU-tavaramerkiksi –
Ehdoton hylkäysperuste – Erottamiskyky – Asetuksen (EU)
2017/1001 7 artiklan 1 kohdan b alakohta

1. *EU-tavaramerkki – EU-tavaramerkin määritelmä ja hankkiminen –
Ehdottomat hylkäysperusteet – Tavaramerkit, joilta puuttuu erottamiskyky –
Erottamiskyvyn käsite*
(Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 2017/1001 7 artiklan 1 kohdan b alakohta)

(ks. 12 ja 13 kohta)

2. *EU-tavaramerkki – EU-tavaramerkin määritelmä ja hankkiminen –
Ehdottomat hylkäysperusteet – Tavaramerkit, joilta puuttuu erottamiskyky –
Erottamiskyvyn arviointi – Arviointiperusteet – Kohdeyleisön tavaramerkistä saama
vaikutelma*
(Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 2017/1001 7 artiklan 1 kohdan b alakohta)

(ks. 14–18 kohta)

3. *EU-tavaramerkki – EU-tavaramerkin määritelmä ja hankkiminen –
Ehdottomat hylkäysperusteet – Tavaramerkit, joilta puuttuu erottamiskyky – Äänimerkki,
joka muodostuu sävelmän äänestä*
(Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 2017/1001 7 artiklan 1 kohdan b alakohta)

(ks. 24–38 kohta)

Tiivistelmä

Unionin yleinen tuomioistuin kumoaa tuomioissaan Euroopan unionin teollisoikeuksien viraston (EUIPO) valituslautakunnan päätöksen¹ sillä perusteella, että tämä viimeksi mainittu ei ole arvioinut asianmukaisella tavalla sellaisen EU-tavaramerkin erottamiskykyä, jonka rekisteröintiä oli haettu äänimerkille, joka muodostuu sävelmän äänestä, asetuksen 2017/1001² 7 artiklan 1 kohdan b alakohdan kannalta.

Kantaja Berliner Verkehrsbetriebe (BVB) on hakenut rekisteröintiä merkille, joka muodostuu sävelmän äänestä ja joka kattaa tietyt liikennepalvelut.³ Tutkijan hylättyä tämän hakemuksen kantaja valitti tästä päätöksestä EUIPO:lle.

Valituslautakunta totesi, että haetulta tavaramerkiltä puuttui erottamiskyky. Koska kyseinen tavaramerkki on kahden sekunnin pituinen äänimerkki, joka muodostui pelkästään neljästä erilaisesta peräkkäisestä havaittavasta äänestä, se oli niin lyhyt ja arkipäiväinen, ettei se ollut lainkaan mieleenpainuva eikä se ollut omiaan saamaan kuluttajia tunnustamaan sitä osoitukseksi asianomaisten palvelujen kaupallisesta alkuperästä. Valituslautakunnan mukaan se mielletään pelkästään toiminnalliseksi äänielementiksi, jonka tarkoitus on kiinnittää kuulijan huomio.

Kantaja nosti tästä hylkäämispäätöksestä kanteen unionin yleisessä tuomioistuimessa.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

Unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että useiden seikkojen perusteella voidaan kuitenkin katsoa, että haetun tavaramerkin keston ja mieleenpainuvuuden perusteella voidaan osoittaa, että asetuksen 2017/1001 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja siihen liittyvässä oikeuskäytännössä tarkoitettu erottamiskyky on pikemminkin olemassa kuin puuttuva.

Kyseessä olevan talouden alan tavoista on ensinnäkin todettava, että on yleisesti tunnettua, että kuljetusalan markkinoiden toimijat käyttävät enenevässä määrin ”jinglejä” eli lyhyitä äänitunnuksia luodakseen yleisön tunnistettavissa olevan ääni-identiteetin, joka on siihen liittyvien tavaroiden ja palvelujen osalta tavaramerkin visuaalista identiteettiä vastaava äänellinen identiteetti. Näiden jinglejen avulla voidaan kiinnittää kuulijoiden huomio ympäristöissä, jotka ovat välillä meluisia, joko lentoasemien auloissa taikka rautatie- ja linja-autoasemien laitureilla, ja toimia kohdeyleisölle osoitettujen viestien alku- tai oheistunnuksina mainostarkoituksessa tai oheispalvelujen yhteydessä.

Toiseksi sävelmän äänellä, josta hakemuksen kohteena oleva tavaramerkki muodostuu, ei ole suoraa yhteyttä sen kattamiin palveluihin, eikä se vaikuta olevan teknisten tai toiminnallisten näkökohtien muokkaama. Ei ole myöskään osoitettu, että tämä ääni olisi jo yleisön tuntema, minkä perusteella voidaan olettaa, että kyseessä on alkuperäisteos. Tässä yhteydessä voidaan katsoa, että sen tarkoituksena on pikemminkin toimia jinglenä eli lyhyenä ja vaikuttavana

¹ Euroopan unionin teollisoikeuksien viraston (EUIPO) viidennen valituslautakunnan 2.4.2024 tekemä päätös (asia R 2220/2023-5).

² Euroopan unionin tavaramerkistä 14.6.2017 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1001 (EUVL 2017, L 154, s. 1).

³ Nämä palvelut kuuluvat tavaroiden ja palvelujen kansainvälistä luokitusta tavaramerkkien rekisteröimistä varten koskevaan, 15.6.1957 tehtyyn Nizzan sopimukseen, sellaisena kuin se on tarkistettuna ja muutettuna, pohjautuvan luokituksen luokkaan 39, ja ne vastaavat seuraavaa kuvausta: ”Kuljetus; henkilöiden kuljetus; käärimis- ja paketointipalvelut; varastointi; kuljetusten järjestäminen turistimatkojen yhteydessä”.

äänijaksona, joka voi sellaisenaan jäädä mieleen. Tällainen arviointi on lisäksi vahvistettu päätöskäytännössä ja EUIPO:ssa tehtävää tutkimusta äänimerkkien osalta koskevissa ohjeissa, jotka muodostavat viitelähteen.

Kun otetaan huomioon haetun tavaramerkin ominaisuudet keston, käytetyn sävelmän ja havaittavissa olevien äänten osalta sekä EUIPO:n aiemmin antamat erilaiset tiedot näiden ominaisuuksien tehtävästä rekisteröitäväksi haetun äänimerkin erottamiskyvyn arvioinnissa, valituslautakunnan arviointi on virheellinen sekä niiden tapojen kannalta, jotka vallitsevat kyseisellä alalla, että niiden seikkojen kannalta, jotka ovat ominaisia haetulle tavaramerkille. Haetun tavaramerkin kesto tai sen väitetty yksinkertaisuus tai arkipäiväisyys, joka ei sinänsä ole este vastaavan sävelen tunnistamiselle, eivät ole esteitä, jotka sellaisinaan riittävät perustelemaan sitä, että tavaramerkiltä puuttuu erottamiskyky.

Kolmanneksi valituslautakunta katsoi virheellisesti, että haetulla tavaramerkillä oli pelkästään toiminnallinen tehtävä ja että tapana oli soittaa kaiuttimista lyhyt sävelmä ennen tiedotuksia matkustajien huomion kiinnittämiseksi. Vaikka oletettaisiin, että olisi tarkasteltava haetun tavaramerkin mahdollisista käyttötavoista yhtä eli sen käyttöä asemalla siihen liittyvän kuljetuspalvelun ilmoittamiseksi, tällainen käyttö, vaikka sen tehtävä on toiminnallinen, ei millään tavoin estäisi haettua tavaramerkkiä täyttämästä tehtäväänsä, joka on kyseisen palvelun kaupallisen alkuperän osoittaminen.

Neljänneksi muista haetun tavaramerkin kattamista palveluista, jotka eivät liittyneet suoraan kuljetukseen vaan siihen liittyviin osatekijöihin, unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että valituslautakunnan toteamuksista on vaikeaa ymmärtää yhtäältä, mihin haetun tavaramerkin kattamien palvelujen osatekijöihin tämän tavaramerkin muodostavan sävelen ääni voi liittyä, ja toisaalta, miten se, että haettua äänimerkkiä voidaan käyttää näitä palveluja koskevassa mainoksessa, puhuisi sitä vastaan, että se voitaisiin rekisteröidä tavaramerkiksi.

Näiden toteamusten valossa unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että valituslautakunta ei arvioinut asianmukaisesti haetun tavaramerkin erottamiskykyä.